

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: (312) 842-7325

VOLUME LXV Nr. 22

KETVIRTADIENIS, GRUODŽIO (DEC.) 5, 1985

KAINA 25 c

KASDIEN

TIEK NESULAUKĖ KAD NEBŪTŲ KARO NEPAKANKA BALETO NEREIKIA MANYTI

Net keli Amerikos prezidentai yra turėję aukšto lygio susitikimus su Tarybų Sąjungos vadovais, bet nė vienas nebuvo tiek užkariavęs pasaulio žmonijos dėmesio kaip prez. Reagano ir Gorbačiovo susitikimas. Niekad nebuvo masinėje informacijoje tiek komentarų, įvairių spėliojimų, kas iš šio susitikimo išeis, niekad tiek nesidomėjo žmonės, niekad tiek viešai demonstratyviai nereikšė savo pagėidavimų prez. Reaganui bei Gorbačioviui kaip šį kartą.

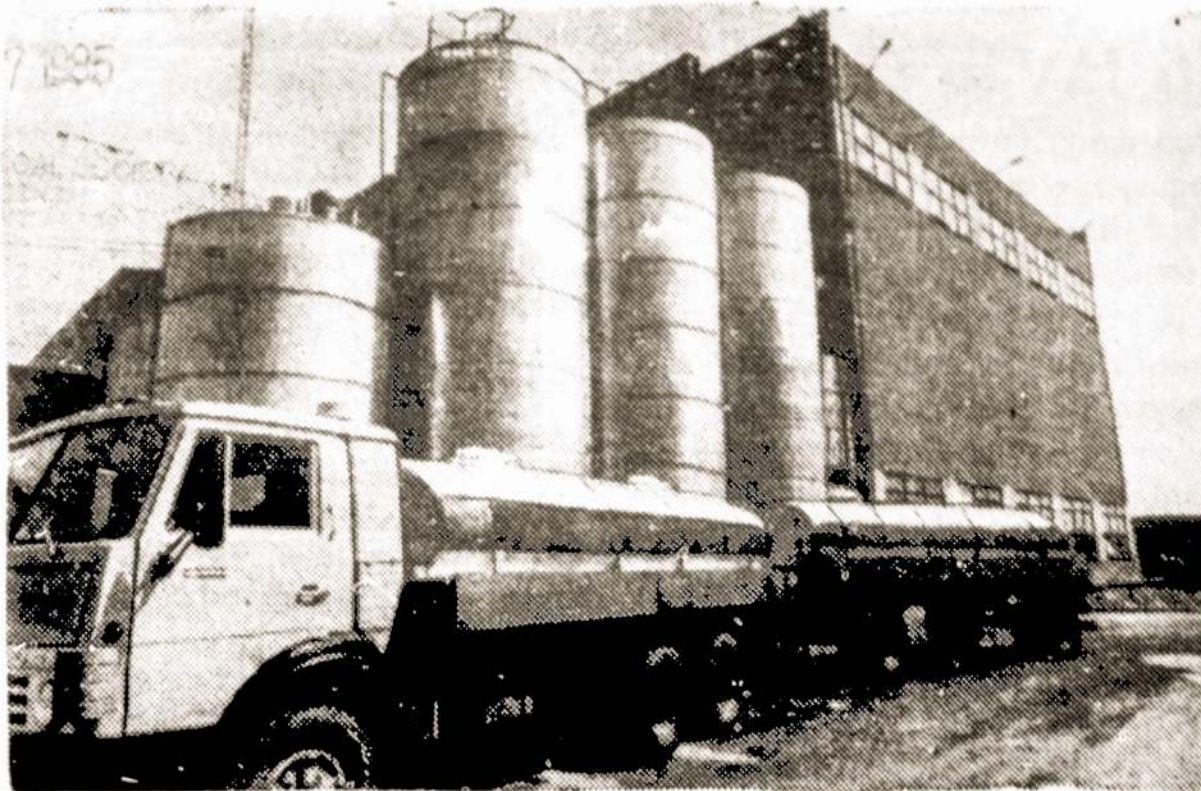
Tačiau kiek pasaulis laukė iš susitikimo, tiek nesulaukė. Gal tik tiek lengviau atsiduso, kad prez. Reaganas ir Gorbačiovas sutiko, jog branduolinis karas būtų pasaulio pabaiga ir jo neturi būti.

Sutikti, kad branduolinis karas neturi būti, yra vienas dalykas, bet padaryti, kad jo nebūtų, yra kitas dalykas. Sveikai galvojant, jeigu branduolinio karo neturi būti, tai kodėl toks prez. Reagano užsispyrimas neatsisakyti nuo ruošimosi "žvaigždžių karams"? Juk gi, jeigu branduolinio karo neturi būti, tai koks išrokavimas eikvoti trilijonus dolerių ruoštis jam? Kad branduolinio karo nebūtų, ginklavimosi varžyboms turėtų būti pasakytas amen. Bet, kaip atrodo, JAV administracija ir toliau ginkluosis, ruošdamasi vadinaimams "žvaigždžių karams".

Susitarimai dėl kultūrinių santykių plėtojimo, plėtojimai dėl žmonių "person to person" santykių yra geri susitarimai, vertinami reikalingi Amerikos žmonėms, kad milijonams pagydzius antikomunistine propaganda sugadintus protus. Kaip dabar yra, štačiai gėda, kai Tarybų Sąjungoje anglų kalbos mokytojų yra daug daugiau negu Amerikoje rusų kalbos studentų.

Kad į Ameriką atvyktų gastroliuoti Bolšoi teatro baletu trupė neturėtų pakakti. Reikėtų, kad aukštosiose mokyklose studijos apie Tarybų Sąjungos kultūrą, ekonomiką, žmonių gyvenimą būtų populiarios. Reikėtų, kad didžioji komercinė spauda ir visa masinė informacija atsiskytų prez. Reagano nuomonės, kad Tarybų Sąjunga yra "evil empire". Reikėtų, kad Amerikos žmonių visapusiškas žinojimas apie Tarybų Sąjungą būtų lygus Tarybų Sąjungos žmonių visapusiškam žinojimui apie Ameriką. Tada taip, santykinai taikiam abiejų šalių sugyvenimui vestų ir prie nusiginklavimo, ir užtikrintų pasaulyje taiką.

S. J. Jokubka

Telšiuose pastatytas vienas didžiausių Pabaltijyje pieno perdirbimo kompleksas didina produkcijos gamybą ir asortimentą. Tai sūriai, sviestas, pieno pakaitalai, nenugriebto pieno produktai ir kt. Šio didelio pramonės komplekso statyba — gražus socialistinių šalių bendradarbiavimo pavyzdys. Modernius technologinius įrengimus gamyklai pristatė Vengrijos, Vokietijos Demokratinės Respublikos, Čekoslovakijos firmos.

Nuotraukoje: naujoji Telšių pieno perdirbimo gamykla.
(V. Brajo nuotrauka.)

TOKS JAU KAPITALISTINIO GYVENIMO BŪDAS

Šimtus bilijonų dolerių Jungtinės Amerikos Valstijos kasmet skiria ginklavimosi varžyboms. Tuo tarpu skurdas oficialiai pavadintas "pačia rimčiausia problema". Įvairūs šaltiniai nurodo, kad turtingiausioje kapitalistinio pasaulio valstybėje yra nuo 22 iki 25 milijonų neturtingų amerikiečių, kurie priversti naudotis valstybės maisto talonais arba laukti sriubos lėkštės prie labdarinių organizacijų viešųjų virtuvių.

Miestų atstovai ne kartą kreipėsi į vyriausybę Vašingtone, prašydami išplėsti maisto produktų paskirstymo programą, skirti daugiau lėšų maisto produktų talo-

Jeigu kas šiame prez. Reagano ir Gorbačiovo susitikime buvo šnekėta ir tartasi, kaip žmonės sako, pasiektų dievo ausis, būtų galima kai kuriais dalykais ir pasidžiaugti. Susitarta, kad šis susitikimas neturi būti paskutinis. Prez. Reaganas vyks į Tarybų Sąjungą, Gorbačiovas atvyks į Ameriką. Vadinas, dar diskutuos, svarstys, tarsis.

Nežiūrint kaip JAV ir TSRS yra skirtingi interesai, socialinės sistemos, kaip yra skirtingos kultūriniai, moksliniai bei ekonominiai atžvilgiai, bet jeigu šnekasi, svarsto, tariasi, yra sveikintina.

Tačiau nereikia manyti, kad jėdu tikrai sprendžia. Jų sprendimų pasėkos labai daug priklauso nuo žmonių spaudimo, reikalavimo. Ypač tai tenka skaitytis prez. Reaganui, kai jis nėra liaudies, o korporacijų interesų prezidentas. Todėl taikos šalininkams dar neatėjo laikas nuleisti rankas.

nams skurstantiems gyventojams. Tačiau vis atsakoma, kad maisto produktų paskirstymo augimas kenkia laisvajai prekybai. Aišku, kad ginami agrarinių ir prekybinių firmų, o ne skurstančiųjų interesai.

Jungtinių Amerikos Valstijų administracija visą laiką stengiasi apriboti žemės ūkio gamybą mažindama tas lėšas. Vos galą su galu suduria fermeriai, daugelis jų bankrutuoja.

Ne geresnė padėtis ir Vakarų Europos kapitalo šalyse. Pažvelkime į Portugaliją. 1975 metais įvykdyta agrarinė reforma siek tiek apkarpė stambiųjų žemės savininkų valdas ir suteikė galimybę mažžemiams valstiečiams ir bežemiams kurti kooperatyvus. Tačiau po kurio laiko latifundininkai ir stambioji buržuazija atsigavo, pradėjo telkti savo jėgas prarastoms privilegijoms atstatyti. 1977 metais parlamentas priėmė įstatymą, sulaukanti tolesnį agrarinės reformos plitimą. Pradėta grąžinti žemės stambiems žemvaldžiams. Valstietis vėl stumiamas į seną vagą, kurioje jam vėl teks lieti prakaitą latifundininko turtui gausinti.

Kaimynėje Ispanijoje žemės ūkio darbininkas — mažiausiai apmokama žmonių kategorija. Jie keturis mėnesius per metus didžiuliame karštyje beveik 10 valandų kasdien vargsta laukuose. Kitus aštuonis mėnesius būna be darbo. Varsto šie žmonės įmonių savininkų duris, prašydami vienintelio dalyko — darbo. Tačiau re-tai kuriam pavyksta.

Ispanijos pietuose kyla socialinę

ANGLIJOS LEIBORISTŲ POZICIJA

LONDONAS. — Leiboristų partija ketina ryžtingai ir nuosekliai kovoti už nebranduolinę Didžiąją Britaniją. Tai sakoma partijos lyderio N. Kinoko interviu, kurį jis davė savaitraščiui "Tribune".

Jeigu leiboristų vyriausybė ateis į valdžią, nurodė jis, nedelsdama nė dienos, ji atsisakys raketinės-branduolinės programos ir atvirai iškels klausimą dėl Amerikos sparnuotųjų raketų išvedimo iš britų salų teritorijos.

Trumpai

— JAV komunistų partijos generalinis sekretorius Gus Hall buvo pakviestas Princeton universiteto studentams pasakyti kalbą. Studentų susirinkime buvo išplatinta "Daily World" laikraščio apie 400 egzempliorių.

— Prez. Reagano administracija prašo Kongresą, kad duotų \$54 milijonus paruošimui policininkų Centro Amerikoje kovai su tarimais teroristais. Kokius teroristus administracija turi galvoje, komentarų nereikia.

— Gamtosaugos agentūra susirūpinusi, kad JAV upės, ežerai ir šiaip vandens baseinai pusėtinaai yra nešvarūs, nors daromos pastangos nešvariausius valyti.

įtampa. Pastaraisiais metais ne kartą suvilnijo kumečių streikų bei manifestų bangė. Jie blokavo automobilių ir geležinkelių magistrales, rengė protesto žygius. Siuntė gausybę peticijų vyriausybei, kuri buvo priversta daryti nuolaidų. Ji paskelbė ketinanti iš valstybės izdu skirti "didžiulę" sumą specialiam fondui kumečių reikalams. Pažadėtas fondas nebuvo sudarytas. Dar daugiau — sumažėjo ūkio gamyba. Vyriausybės oficiali spauda dabar rašo apie materialinių aukų būtinybę "nacionalinių interesų vardan".

Reikia priminti, kad Portugalija ir Ispanija dideles viltis deda į Europos ekonominę bendriją (EEB), kurios narėmis taps 1986 metais. Galvojama, kad bus galimybė daugiau parduoti pagrindinių eksporto prekių — vaisių, daržovių, vyno ir alyvų aliejaus. Tačiau vargu ar tai pagerins padėtį. Juk ne veltui prieš Portugalijos ir Ispanijos įstojimą į "Bendrąją rinką" taip aktyviai prctestavo Prancūzijos ir Italijos valstiečiai, kuriems naujų konkurentų atsiradimas žada sudaryti naujų sunkumų.

Kaip matome, toks jau kapitalistinio gyvenimo būdas. Tegu šimtai milijonų žmonių pasaulyje badauja, tegu bankrutuoja tūkstančiai fermų — monopolijos nė dolerio nepridės fermeriui ir nė centio nenuleis vartotojui.

V. Sidaras

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly (659-780)

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$15.00; Chicago \$17.00; Canada, and other foreign countries — \$20.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
VILNIS—3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325
Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-782)

Apie tiltą, jungiantį JAV su TSRS

Konstatuota ir perkonstatuota, kad Amerikai prekybos plėtojimas su Tarybų Sąjunga verktinai reikalingas, kai milijonai žmonių neturi darbo, kai prekyba su kapitalistinėmis šalimis kasmet duoda apie 100 milijonų dolerių nuostolio. Plėtojant prekybą su Tarybų Sąjunga atsirastų daugiau darbų, nes papildomai reiktų visko pagaminti eksportui į tą šalį, sumažėtų išmokėjimų užsieniui deficitas, sustiprėtų abi šalys prekyba jungiantis tiltas, abi šalys darytųsi draugiškesnės.

Kaip dabar yra, TSRS prekybos su užsieniu pareigūnas Nikolai Zinovjev susitikime su čikagiškių firmų atstovais Čikagoje pažymėjo, kad tas prekyba tiltas, jungiantis abi šalys, yra labai trapus, pastatytas beveik tik iš pardavimo Tarybų Sąjungai grūdų. Pavyzdžiui, JAV-TSRS savitarpinis prekiavimas praeitais metais buvo už \$3.9 bilijono. Amerika iš TSRS tais metais tepirko tik už \$350 milijonų. Blogiausia esą, kad prekyba su užsienio šalimis yra politikierių įkaitas. Bile kada toks prekybos tiltas, jungiantis abi šalys, gali būti sugriautas, kaip buvo sugriautas grūdų embargu dėl Afganistano. Girdi, prekybos tiltas, jungiantis abi šalys, turi būti pastatytas iš tvirtesnės medžiagos, o ne vien iš pardavimo grūdų Tarybų Sąjungai.

Kad prekybos tiltas, jungiantis abi šalys, būtų pastatytas iš tvirtesnės medžiagos, o ne vien iš grūdų pardavimo Tarybų Sąjungai, galimybių yra, pareiškė čikagiškės Prekybininkų tarybos prezidentas James Griffen. Jis žymėjo, kad firmos, norinčios prekiauti su Tarybų Sąjunga, turi išspręsti, ar jos prekybos kontraktus su TSRS daro tik tam, kad Vašingtono administracija galėtų juos atšaukti? Be to, jis pabrėžė, kad restrikcijos prekiavimui su Tarybų Sąjunga turėtų būti panaikintos.

Tarybų Sąjungos su kitomis kapitalistinėmis šalimis prekybos tiltai yra stiprūs. Praeitais metais su Vakarų Vokietija buvo prekiauta už \$9.9 bilijono, su Italija — už \$6 bilijonus, su Prancūzija — \$5.9 bilijono. Su Amerika irgi galėtų būti taip, bet, kaip Griffen pažymėjo, turėtų būti panaikintos restrikcijos prekiavimui su Tarybų Sąjunga.

Krašto ekonomika gal ir gerėja, bet žmonėms gerbūvis blogėja

Kad prez. Reaganas yra didžiųjų korporacijų ir turėjų prezidentas — neginėjamas faktas. Kaip visas svietas atsimeina, 1981 metais įžengęs į Baltuosius rūmus svarbiausiu sau uždaviniu pasirinko — sumažinti korporacijoms mokesčius. Prisimygęs visus įtikinėjo, kad sumažinus korporacijoms mokesčius, jos tuos pinigus investuos į biznius bei gamybą, pagyvens krašto ekonomikos didėjimą, sukurs daugiau darbų, žmonėms gerbūvis pagerės. Lapės gudrumu prezidentas Kongresą įtikino.

Ir ką gi, nuo 1981 metų iki dabar korporacijoms į seifus papildomai suplaukė 119.9 bilijono dolerių, bet žmonėms gerbūvis nepagerėjo kaip prezidentas sakė, kad pagerės. Oficialiais duomenimis, bedarbių armija dar virš 7 milijonų žmonių, o priskaičius tuos, kuriems nedarbo kompensacijos yra išsekusios, bedarbių armija yra kur kas didesnė. Skurdžių kaip buvo apie 30 milijonų, taip tebėra. Darbininkų algų perkamoji galia sumažėjo. Susiaurinus maisto talonų programą, alkanų žmonių padaugėjo.

Gerbūvis pagerėjo tik didžiosioms korporacijoms. Nuo 1981 metų jų pelnai didėja pasižokėdami, laisvai susilieja dar į galingesnes monopolijas, mažuosius ryja lygiai taip, kaip monopoliniai agrobizniai mažuosius farmerius.

Prezidentas mokesčius krašto ekonomikos pagyvinimui sumažino ne iš to galo. Jeigu būtų sumažinęs darbo žmonėms, tai už tuos 119.9 bilijono dolerių, kuriuos susižėrė korporacijos ir turčiai, darbo liaudis būtų pirkusi, rinkoje pareikalavimas būtų didėjęs ir, kaip taisyklė, darbų būtų daugėję. Dabar gi, beveik visi tie pinigai nuėjo investicijoms užsienio šalyse bei fabriky perkėlimams ten, kur darbo rankos pigesnės.

Žinoma, ne prezidentą mokyti. Jis yra korporacijų ir turėjų prezidentas ir jam terūpi jų interesai. Nedarbas ir skurdžiai jam kelia galvosūkį tik dėl to, kad jie nemoka mokesčių, tačiau kaip jie gyvena yra antraeilis dalykas.

Visas jo pasididžiavimas yra, kad korporacijų pelnai didėja, kad jo supratimu, krašto ekonomika gerėja. Nesiginčisime, gal ir gerėja, bet žmonių gerbūvis negerėja.

z

NACISTINIŲ NUSIKALTĖLIŲ PRIEGLOBSTIS

Keturiasdešimt metų viena kitą besikeičiančios Kanados vyriausybės nė nebando išsiaiškinti, ką gi taip svetingai priėmė šalis tuoj po karo. Nebuvo patraukti atsakomybėn užsimaskavę nacistai ir jų bendrininkai, pražudę tūkstančius nekaltų žmonių.

Nacistiniai nusikaltėliai neatsitiktinai savo prieglobščiu pasirinko Kanadą — juk šioje šalyje nėra įstatymo, pagal kurį būtų galima ką nors persekioti už nusikaltimus civiliams gyventojams karo metu. Tad Kanadoje įsikūrė nemažai nacistų — visa SS divizija "Galicija", suformuota iš ukrainiečių tautos išdavikų ir budelių. Teisingiau — tai, kas iš jos liko.

"Kanados karo aukų atminimo asociacija" mano, kad iki šiol šalyje laisvai ir nebaudžiamai gyvena keli tūkstančiai nacistinių nusikaltėlių.

Ir štai 1985 metų vasario 7 dieną, pasaulio visuomenei spaudžiant, Kanadoje buvo įkurta "Karinių nusikaltėlių paieškos karališkoji komisija". Jai vadovauja žinomas Kanados juristas iš Kvebeko provincijos Žiulis Dešenas. Iki vasaros komisija sudarė sąrašą asmenų, įtariamų nusikaltimais civiliams gyventojams karo metu arba dalyvavimu juose. Į sąrašą įtraukta 660 pavardžių. Vyriausybė iš anksto buvo iškėlusį sąlygą, kad įtariamųjų vardai nebus pargarsinti, kol komisija nebaigs darbo. Tačiau jau šis į spaudą patekęs skaičius sukėlė didžiulį šalies visuomenės susidomėjimą komisijos darbu.

Subruzdė ir kiti — tie, kuriuos ji tiesiogiai liečia. Nors Kanados teritorijoje karinių nusikaltėlių negalima patraukti atsakomybėn, tačiau 1983 metų gegužės mėnesį atsitiko jiems nemalonus įvykis.

LOTYNŲ AMERIKOS PROBLEMA

Dabartinė ekonominė krizė Lotynų Amerikoje kur kas aštresnė, negu ketvirtojo dešimtmečio krizė (Didžiosios depresijos metu), kadangi nuo to laiko gyventojų padaugėjo 3 kartus, prekių eksporto sąskaita gaunamų pinigų perkamoji galia sumažėjo 3-4 kartus, o užsienio skola, tuo metu praktiškai neegzistavusi, dabar sudaro 360 bilijonų dolerių. Ir už ją palūkanų regiono šalys kasmet sumoka 40 bilijonų dolerių.

Lotynų Amerikos šalys užsienio skolai padengti skiria 20-37 procentus savo eksporto įplaukų, bet jeigu skirtų nedaugiau kaip 20%, tai per 20 metų Lotynų Amerikai tektų sumokėti 400 bilijonų dolerių. Per tą laikotarpį skola išaugtų iki vieno trilijono 161 bilijono 850 milijonų dolerių.

Savitas yra skolos didėjimo mechanizmas. Pavyzdžiui, Brazilija įsiskolinusi bemaž 100 bilijonų dolerių, į pramonės sferą sugebėjo investuoti tik 33 bilijonus šios sumos. O dėl kitų 65 bilijonų, tai juos surijo atidėti palūkanų mokesčiai, nauji kreditai seniesiems padengti ir priedai rizikai.

1984 metais, norėdama sumokėti vos vieną skolos procentą, ša-

Tada iš šalies buvo deportuotas Helmutas Rauka, budelis, kurio įsakymu ir kuriam dalyvaujant Lietuvos teritorijoje buvo nužudyta dešimtys tūkstančių žydų. Po to iš karto susiformavo išeivių iš Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Ukrainos reakcinių nacionalistų organizacijų koalicija, kuri per kelis mėnesius surinko milijoną dolerių kampanijai, nukreiptai prieš Ž. Dešeno komisijos darbą.

Spaudoje prasidėjo kampanija su lozungu "Sovietais ir komunistais negalima pasitikėti". Dešeną norima priversti nevykti į Tarybų Sąjungą ieškoti kaltinamųjų dokumentų. Kanados parlamento ir vyriausybės nariams koalicija išsiuntinėjo 40 tūkstančių atvirukų su protestais prieš komisijos darbą. Kai kurie parlamento nariai parėmė jų reikalavimus. Tikslas vienas — bet kokia kaina sužlugdyti komisijos darbą, įtikinti Kanados politikos veikėjus, kad bet koks bandymas patraukti nacistinius nusikaltėlius atsakomybėn esantis nepopuliarus ir nenauodingas.

Šiomis dienomis paaiškėjo, kad Kanadoje gyvenančių karinių nusikaltėlių sąrašas "dėl duomenų ir įrodymų trūkumo" sutrumpėjo iki 8 žmonių.

Jeigu Dešeno komisija galiausiai bus priversta atsisakyti kelionės į Tarybų Sąjungą ir kitas Europos šalis, tai klausimas dėl teisėto atpildo galutinai atkris. Tada vėl bus išniekintas žmonių, kurie žuvo, kovodami su fašizmu, atminimas, milijonų levardžių fašizmo aukų atminimas. Lygiai taip pat, kaip jį išniekino prezidentas Reaganas, kuris, viešėdamas Vakarų Vokietijoje, padėjo vainikus ant esesininkų kapų.

I. Dorofejevas
(Iš "Tiesos")

Iš visos savo užsienio prekybos turėjo gauti 19 bilijonų dolerių. Tačiau eksporto įplaukos sudarė tik 13 bilijonų dolerių, vadinasi, kiti 6 bilijonai dolerių ir atitinkami procentai buvo "pripliusuoti" prie Brazilijos skolos.

Jeigu vienas žmogus imtųsi skaičiuoti Lotynų Amerikos užsienio skolą vienu doleriu per sekundę greičiu, jam prireiktų 11,574 metų. O jeigu skaičiuotų tokiu pat greičiu skolos palūkanas, sugaištų 12,860 metų.

Kiekvienam kvadratiniam kilometrui Lotynų Amerikos teritorijos tenka 17,530 dolerių užsienio skolos ir dar 19,748 doleriais jos padidės per artimuosius 10 metų.

Lotynų Amerikoje, kur kiekvienas žmogus kasdien suvartoja vidutiniškai mažiau kaip 1,200 kalorijų, kur 70 procentų gyventojų gyvena žemiau oficialios skurdo ribos, vien tik iš užsienio skolos palūkanų galima būtų išmaitinti visus 17 metų, garantuojant kiekvienam po 3,500 kalorijų per dieną, vertinant dabartinėmis grūdinių kultūrų kainomis.

Paruošė J.

Vilnia, gruodžio 5, 1985

Eiliniame, 32-ajame Santaros-Šviesos federacijos suvažiavime š.m. rugsėjo 5-8 d.d. dalyvavo keturi Tarybų Lietuvos kultūros veikėjai: poetas M. Martinaitis, rašytojai A. Bučys ir V. Martinkus, aktorius L. Noreika. Santaros-Šviesos suvažiavime Lietuvos pasiuntiniai skaitė paskaitas apie dabartinę lietuvių tautos poeziją ir prozą, o aktorius Laimonas Noreika suvažiavimo dalyviams suruošė lietuviškos poezijos rečitalį ir padėklamavo Justino Marcinkevičiaus, Salomėjos Nėries, Maironio ir Simano Daukanto kūrinį. Pasinaudodami Santaros-Šviesos federacijos narių parama, Tarybų Lietuvos kultūros veikėjai susitiko su visa eile lietuviškosios išeivijos JAV kultūros veikėjų. Rugsėjo 13 d. Čikagoje, Jaunimo centre, svečiai iš Tarybų Lietuvos suruošė literatūros vakarą, kuriame skaitė savo ir kitų lietuvių rašytojų bei poetų kūrybą.

Savo ruožtu pažymėsiu, kad tiek senosios lietuviškos išeivijos, tiek jos jaunesniosios kartos kultūros darbuotojai (rašytojai, dailininkai, muzikai ir kt.), jau gimę ir užaugę svetur, Tarybų Lietuvoje sutinkami su dideliu nuostabumu. Jiems suteikiamos galimybės susipažinti su dabartine lietuvių tautos kultūra, su jos socialine pažanga, su lietuvių tautos kultūros veikėjais. O kad tautiečiai iš užsienio galėtų supažindinti Tarybų Lietuvos visuomenę, ypač jos jaunąją kartą, su savo kūryba, organizuojamos jų kūrinių parodos, koncertai, susitikimai su Lietuvos dailininkais, muzikais, rašytojais, su jaunimu, kviečiami dalyvauti radijo ir televizijos laidoje. Prie Vilniaus Valst. Universiteto organizuojami jauniems tautiečiams iš užsienio lietuvių kalbos kursai, kurie tapo taip populiariūs, jog nebesutalpina visų norinčių juose pasitobulinti lietuviškai kalbėti.

O kiek tautiečių iš užsienio atvyksta į Tarybų Lietuvą, kad pamatytų Operos ir baletą, bei dramų teatrų pastatymus, dalyvautų Dainų šventėse ir kituose kultūrinuose renginiuose?! Daugumai jų, "Tėviškės" draugijos rūpesčiu, sudaromos galimybės ilgiau ir pigiau pavišėti, aplankyti savo gimines ir draugus, plačiau pakeičiauti po Lietuvą.

Visa tai Santaros-Šviesos federacijos vadovai teisingai vertina ir sudarė sąlygas, kad į jos suvažiavimą atvyktų kultūros veikėjai ir iš Tarybų Lietuvos. Juk tik abipusis kultūrinis ryšys gali būti efektyvus ir naudingas lietuviams tiek gyvenantiems užsienyje, tiek Tarybų Lietuvoje.

Bet didžiulę nuostabą sukėlė tam tikros lietuviškosios išeivijos dalies, vadinamos "vaduotojais", reakcija į kultūros veikėjų iš Tarybų Lietuvos dalyvavimą Santaros-Šviesos federacijos suvažiavime ir į jų susitikimus su tautiečiais Čikagoje ir kitose vietose. Skaičiau išeivijos spaudoje "vaduotojų" neigiamus atsiliepimus apie Tarybų Lietuvos kultūros veikėjų susitikimus su savo tautiečiais, apie vadinamą "piketavimą" Jaunimo centro Čikagoje, kur

Vinis, gruodžio 5, 1985

įvyko svečių susitikimas su tautiečiais, išsiilgusiais tikro lietuviško meninio žodžio, ir stebėjaisi. Laikraščiai "Darbininkas", "Dirva", "Draugas" ir "Naujienos", atstovaudami tą "vaduotojų" grupuotę, pareiškė, kad Tarybų Lietuvos kultūros veikėjų viešnagė ir susitikimai su tautiečiais JAV "išduoda Lietuvos vadavimo idėjas". Šitie pareiškimai primena neseną praeitį, kada tie patys "vaduotojai", per tuos pačius laikraščius, šaukė ant savo tautiečių, kam jie važiuoja į Lietuvą. Taip ir norisi paklausti tuos nusenčius "vaduotojus" ir jų spaudą, kurie norėtų sugrąžinti lietuvių tautą į jos praeitį, buvusią prieš 45 metus, ar jie matė dabartinę lietuvių tautos gyvenimą? Ar jie supranta, kad Tarybų Lietuvoje išaugo išsismokslinusi, išsilavinusi jaunoji karta, kuriai dabar 40-45 metai? Tai karta, kuri jau pačmė visą lietuvių tautos politinį, ekonominį, kultūrinį, mokslinį ir dvasinį gyvenimą į savo rankas ir veda jį socializmo keliu į naujus laimėjimus. Argi reikia įrodinėti, kad ši karta niekada neduos pasukti savo tautos istorinį kelią atgal, kaip vis dar svajoja lietuviškieji "vaduotojai" užsienyje.

Santaros-Šviesos federacijos objektyvus lietuvių tautos dabartinio kultūros gyvenimo vertinimas rodo, jog lietuviškoje išeivijoje jau pasirodė prošvaitė, atsiranda daugiau pastangų objektyviai nušviesti lietuvių tautos dabarties pasiekimus, aktualėja poreikis plėsti abipusį kultūrinį bendradarbiavimą tarp tautiečių, gyvenančių užsienyje ir Tarybų Lietuvoje. To bendradarbiavimo negali sustabdyti tuščios nusenusių "vaduotojų" svajonės.

P. Petronis,

"Tėviškės" draugijos
prezidiumo pirmininkas

ITALIJOS LIAUDIS NERIMAUJA

Italijoje jaučiamas didelis liaudies masių aktyvėjimas. Miestuose ir kaimuose vyko ir vyksta streikai, demonstracijos. Jas rengia trys didžiausi profsąjungų susivienijimai: visuotinė darbo konfederacija, darbo sąjunga, darbo žmonių konfederacija. Vietinė spauda rašo, kad šiuose masiniuose renginiuose jau dalyvavo apie 18 milijonų darbo žmonių.

Tai — protestas prieš vyriausybės ekonominę politiką. Griežtai kritikuojamas neseniai vyriausybės aprobuotas šalies finansinio įstatymo projektas 1986 metams. Šis dokumentas, kuriame numatomos Italijos ekonomikos vystymo pagrindinės kryptys ir valstybinio biudžeto svarbiausi straipsniai, apibūdinamas kaip antilaudinis.

Ir iš tiesų, ieškodamas išeities iš Italiją apėmusios didelės ekonominės ir finansinės krizės, valdantysis kabinetas mėgina užkrauti pagrindinę jos našta ant Italijos darbo žmonių ir neturtingųjų gyventojų sluoksnių pečių. Pavyzdžiui, stengdamasi sustabdyti didžiulį valstybinio biudžeto deficitą, vyriausybė ketina smarkiai sumažinti asignavimus socialiniams

Sunykus lietuvių emigracijoje specialiajai spaudai, mūsų tautiečiai architektai, inžinieriai, kalbos specialistai ir kiti pasiliko be savo spausdinto žodžio. Nė vienas save gerbiantis profesionalas neneš straipsnio į DRAUGO ar NAUJIE-NU redakcijas, nes tokia spauda nuo seniausių laikų vadinama trumpai ir aiškiai — "geltonoji"... Tačiau gamtoje, taigi ir spaudoje — tuštumos nebūna, ją būtina turi kas nors užpildyti. Ir užpildo grafomanai, tokie, kaip Šetkus ir į jį panašūs. Kadangi rimtesnių konkurentų jiems nematyti ir kažin, ar tokių atsiras artimoje ateity, tai šie ponai pamažu uzurpuoja praktiškai visas temas, yra pasidarę iki šiol nematytais visaišniais, sugebantys paaiškinti savo kojos mažojo piršteliu skaudėjimo priežastį, lygiai, kaip pasaulinės politikos, ar Amerikos ekonominius sopulius...

"Akiračiai" specialiaame puslapyje paplaka grafomanus ir demagogus. Pavyzdžiui, šitaip: "L. Dargis "Drauge" rašinėja ekonomikos klausimais. Jis yra diplomuotas ekonomistas, tad vien šis titulas turėtų jį pareigoti objektyviai ir dalykiškai nagrinėti JAV gyvenimą. Deja, jo straipsniai su ekonomika nedaug turi bendro, nes jis rašo, kaip ir daugelis vadinamųjų politinių komentatorių, kurie gerai nesuvokdami ekonomikos ir JAV politinių klausimų komplekso, visus savo argumentus grindžia antikomunizmo buba". Štai, pasirodo, kokia pagrįdinė tokių komentatorių, kaip L.

Dargis, specialybė — grubus antikomunizmas.

"Akiračiai" toliau duoda trumpą politinės ekonomijos pamoką: negalima dėl visų Amerikos ekonominių bėdų kaltinti demokratų ir komunistus. Aklai ginant R. Reagano ekonominę politiką, visiškai užsimerkiama prieš ekonominius faktorius, privedusius prie didžiausio Amerikos istorijoje nedarbo ir astronominio biudžeto deficito... Nebežinodamas kam gėlti, aklos neapykantos priepuolyje, L. Dargis užsiuola vieną iš daugelio Amerikoje gamtosaugos organizacijų ("gamtos sargų veiklos būdai labai tolygūs komunistų bei nacių metodams"). "Tokių nesąmonių net birčinkų leidiniuose neteko pastebėti", — pažymi "Akiračiai". — "Reikia tik ste-

reikalams, pirmausia — sveikatos apsaugai, aprūpinimui pensijomis, švietimui, žymiai padidinti kainas ir kai kuriuos mokesčius.

Demonstrantų aktyvistai aiškina, kad tokios griežtos priemonės nė kiek nežada stiprinti ekonomikos. Atvirksčiai — dar labiau blogina milijonų italų materialinę padėtį. Darbo žmonės reikalauja iš pagrindų pakeisti vyriausybės finansinio įstatymo projektą, pateiktą svarstyti Italijos parlamentui.

Kaip matome, Italijos darbo žmonės vieningai duoda atkirtį bet kuriems mėginimams spręsti ekonomines problemas jų sąskaita.

bėtis, kad "Draugo" redaktoriai randa reikalo spausdinti tokius demagoginius straipsnius, kurie su tikrove ir faktais nieko bendro neturi". Pasirodo, ir toji gamtosaugos organizacija — visiškai ne gamtosaugos, bet "tarnauja pirkėjų interesų apsaugai" (Naderio organizacija).

Toliau žurnalas rašo: "Dabar Dargis aiškina, kad asmenys, kurie stengiasi užtikrinti maisto ir prekių kokybę, pataiso vairavimui pavojingas autostradas, ar išimti iš apyvartos kenksmingus žmonių sveikatos vaistus, yra "labai raudona socialistinė grupė". Tokia tad yra ekstremistinė Dargio ekonomika. Raudonai akla." — baigia savo kaltinamąjį aktą "Akiračiai".

Gražu pažiūrėti, bet naivu būtų galvoti, kad patys neturi antitarybinių nuostatų, kuriuos irgi dažniausiai realizuoja prasilenkdami su elementaria tiesa ir elementariu padorumu. Žodžiu, juokiasi puodas, kad katilas juodas...

J. Šakinis

KĄ REIŠKIA BŪTI MONARCHU

Belgijos monarchas kasmet iš izdo gauna du milijonus dolerių ir tiek kilogramų bulvių, kiek jis pats sveria. Be to, jam skiriama 600,000 dolerių dvejiems karališkiems rūmams išlaikyti ir transporto išlaidoms. Karalius pajamų mokesčių nemoka.

Anglijos karalienė gauna 3.6 milijono dolerių, tūkstantį litrų pieno ir toną avių kruopų. Be to, Anglijos izdas kasmet skiria 6.3 milijono dolerių septyneriems karališkiems rūmams išlaikyti. Dar 12 milijonų dolerių išleidžiama penkiems lėktuvams, karalienės traukiniui ir jachtai aptarnauti.

O Danijos karalienė negauna nei bulvių, nei avių kruopų. Be 2.8 milijono dolerių, jai pridedama 18 tonų silkų. Karalienės žmonai nereikia mokėti ir mokesčių.

Štai Niderlandų karalienė tenka susidurti su mokesčių inspektoriumi. Tačiau ir ji turi kai kurių lengvatų, pavyzdžiui, naudojantis transportu. Valstybė apmoka dalį išlaidų karališkiems rūmams išlaikyti. Olandijos karalienė iš valstybės gauna tiek, kiek ir Danijos — 2.8 milijono dolerių.

Norvegijos karalius turi gyventi kukliai. Kasmet gauna 1.5 milijono dolerių. Beje, valstybė paskiria \$1.9 milijono dvejiems rūmams ir vasaros rezidencijai išlaikyti. Valstybė iš dalies apmoka ir jo oficialius vizitus į užsienį. Po savo šalį karalius gali važinėti nemokamai, kiek tik jo širdis geistų.

Švedijos monarchas iš valstybės izdo gauna 1.3 milijono dolerių per metus. Dar 2.1 milijono dolerių — aštuoneriems rūmams išlaikyti.

Menkiausiai aprūpinamu Europos monarchu, kaip pažymi "Newsweek", reikėtų laikyti Ispanijos karalių. Iš 2.2 milijono dolerių, kuriuos jis gauna, apie 80 procentų išeina tarnams ir rūmams išlaikyti. Todėl kasmet karaliui ir karalienei, kaip jis prisipažino, pavyksta surengti tik "kelis kuklius priėmimus".

X.

SIAURUKAS PERSTATOMAS PLAČIUOJU (GELEŽINKELIS UTENA-PANEVĖŽYS)

Naujasis viadukas

1895-1899 metais buvo nutiestas siaurasis geležinkelis Panevėžys-Švenčionėliai. Utenai plečiantis, juo nenutrūkstamu srautu riedėjo vagonai su akmens skalda, kitomis statybinėmis medžiagomis. Siauruoju geležinkeliu miestas gaudavo naftos produktų, trąšų, akmens anglies.

Plačiojo, šiuolaikinio geležinkelio atšaka Utena-Švenčionėliai padeda užmiršti "siauruką". Dabar žvilgančio plieno bėgiai vis sparčiau nuo Utenos tiesiasi Panevėžio link.

Šio geležinkelio ilgis bus 92,8 kilometro, statybos sąmetinė vertė — 27 milijonai rublių. Geležinkelis bus atiduodamas etapais. Pirmoji 23,8 km atkarpa Utena-Rubikiai planuojama atiduoti jau ateinančiais metais. Pradėjus kurti traukiniams atkarpa Utena-Anyškiai, toliau bus tiesiamas geležinkelis, kuris sujungs Panevėžį ir Anyškį.

Padaryta jau nemaža. Šauniai padirbėjo Vitebsko 43-osios mechanizuotos kolonos vyrai, vadovaujami darbų vykdytojo Vladimiro Lagojskio. Jie nutiesė sudė-

tingą 5 km geležinkelio ruožą — supylė aukštą sankasą, rūpestingai atliko apdailos darbus, paklo-

Tiesiasi bėgiai

jo bėgius, padarė pralaidas vandeniui. Netoli Utenos kelią Utena-Vilnius peršoko grakštus viadukas — tai Jekabpilio tiltų statytojų darbas.

Gerai dirba Utenos melioratoriai, statantys geležinkelio sankasą iki savo rajono ribos. Jie supylė pylimą, ruošia griovius, dailina sankasos šlaitus.

Naujasis geležinkelis padės išspręsti daugelį krovinių ir keleivių pervežimo problemų.

GALI PIRKTI PREKES IŠMOKĖTINAI

Pagal TSRS Ministrų Tarybos tarimą numatoma, kad valstybinės ir kooperatinės prekybos mažmeninės įmonės gali parduoti piliečiams ilgai naudojamas prekes kreditan (išmokėtinais).

Kreditan parduodamų prekių sąrašą nustato sąjunginių respublikų Ministrų Tarybos. Į sąrašą gali būti įtrauktos prekės (išskyrus juvelyrinius dirbinius), kurių pakankamai yra sąjunginėse respublikos mažmeniniame prekybos tinkle.

Pirkėjai, įsigydami kreditan prekes, turi sumokėti nemažiau kaip 25 procentus jų vertės, o įsigydami prekes, kurių kaina ne daugiau kaip 3 tūkstančiai rublių, — ne mažiau kaip 50 procentų jų vertės. Likusią prekių vertės dalį turi sumokėti per 6 mėnesius — 3 metų laikotarpį, o prekių, kurių kaina daugiau kaip 3 tūkstančiai rublių, — laikotarpis iki 4 metų.

Parduodant prekes kreditan iš

pirkėjų prekybos įmonių naudai imami 2 procentai suteikiamo kredito sumos, o parduodant prekes, kurių kaina daugiau kaip 4 tūkstančiai rublių — 3 procentai suteikiamo kredito sumos.

Už parduotas prekes pirkėjai atsiskaito, sumokėdami prekybos įmonių kasose grynais pinigais eilinę įmoką. Pirkėjų patogumui jų raštiškų pavidimų pagrindu įmonės, įstaigos ir organizacijos išskaito iš pavidimą davusio piliečio darbo užmokesčio eilines įmokas už jo kreditan įsigytas prekes ir perveda jas atitinkamoms prekybos įmonėms.

— Mažeikių termofikacinėje elektrinėje atiduotas eksploatacijai ketvirtasis 500 tonų per valandą galingumo katilas. Tai paskutinis energetinis įrenginys elektrinėje, aptarnaujančioje naftos perdirbimo gamyklą.

MOKSLINĖ-TECHNINĖ PAŽANGA IR KNYGA

(Pagal "Mokslo" leidyklos vyr. redaktoriaus Valdoto Januško duotą interviu Jadvygai Šaparauskienei)

Mūsų mokslininkų fundamentalius tyrimus, — sakė V. Januškis, — padedančius spręsti liaudies ūkiui keliamus uždavinius, paprastai leidžiama rusų kalba, kad jie pasiektų ne tik mūsų šalies, bet ir užsienio mokslinę visuomenę. Plačiai žinomi LTSR Mokslo Akademijos prezidento akademiško J. Poželos darbai. Netrukus išleisime naują šio mokslininko monografiją (parengtą kartu su V. Juciene) "Greitaeigių tranzitorinių fizika".

Gerai vertinamos "Šiluminės fizikos" serijos monografijos, kurių atsakingasis redaktorius Mokslo Akademijos viceprezidentas A. Žukauskas. Netrukus išeis 17-oji šios serijos knyga — J. Drižiaus monografija "Tvenkinių-aušintuvų terminis režimas". Jos medžiaga pagrįsta Elektrėnų šiluminės elektrinės tvenkinio tyrimais ir patikrinta bei patikslinta jau pradėjusios veikti Ignalinos atominės elektrinės tvenkinyje. Per metus išleidžiame apie tūkstantį leidybinių lankų, arba 45-50 knygų, kurias parengia Mokslo Akademijos institutų mokslininkai.

Džiugus faktas — Kauno Antano Sniečkaus politechnikos instituto darbuotojo J. Rudziansko knyga "Precizinių ir automatizuotų įrengimų manipuliavimo sistema". Šis mokslininkas daugelį metų domėjėsi klausimu, kaip priversti robotus atlikti sunkius ir pavojingus rankų darbus, sukūrė naują originalią manipuliavimo teoriją, kurios pagrindą sudaro sukimosi judesys. Reikšmingas šio instituto "Vibrotechnikos" mokslinio tyrimo sektoriaus vadovo K. Ragulskio ir jo mokinio J. Skučio leidinys "Mašinų dinaminė sintezė, atlikta panaudojant natūrinį modeliavimą". Knygų sąrašą galima būtų tęsti...

Sudarydami planus, ypač daug dėmesio skiriama tiems leidiniams, kuriuose yra konkrečių rekomendacijų, kaip intensyvinti gamybą, kelti darbo našumą, gerinti produkcijos kokybę. Mūsų dėmesio centre leidiniai, padedantys vykdyti Maisto ir Energetikos programas. Iš tokių knygų gamyboje dirbantys specialistai, darbininkai labiausiai vertina žinytus,

vadovus. Mat, juose pagrindiniai dalykai dėstomi glaustai ir aiškiai, ir žinioms įsisavinti reikia mažiau laiko.

Per dešimt leidyklos gyvavimo metų vien žemės ūkio specialistams išleista 14 žinytų, iš jų 9 įeina į seriją. Tos serijos populiarumas paakino mus sumanyti dar vieną, skirtą pramonės ir liaudies ūkio darbuotojams. Serija (ją pradėsime ateinančiais metais) turės dvi bibliotekėles: viena bus skirta darbininkiškoms profesijoms, kita — inžinerinių specialybių gamybininkams.

Neseniai vykusioje tarptautinėje baltųjų konferencijoje svečiai iš

proliškų respublikų ir užsienio šaltai kalbėjo apie mūsų lingvistų tyrimėjimus. Kaip ir anksčiau, leisime jų darbus. Ateinančiais metais išeis vienas pirmųjų XVII a. leksikografinių paminklų "Lexicon Lithuanicum". 1987 metų plane — universiteto profesoriaus Z. Zinkevičiaus "Lietuvių kalbos istorijos" II tomas — "Iki pirmųjų rašto paminklų". Rengiamas spaudai "Lietuvių kalbos atlaso" III tomas — "Morfoloģija". Spausdinama 50 lankų "Lietuvių kalbos gramatika" rusų kalba.

O žodynų šiais metais kaip niekad išleidome daug ir įvairių: "Rusų-lietuvių kalbų frazeologijos žodyną", "Lietuvių pavardžių žodyną A-K", "Lazūnų tarmės žodyną", "Lietuvių kalbos tarties žodyną", "Lietuvių kalbos palyginimų žodyną". Išeis "Rusų-lietuvių kalbų žodyno" paskutinis, ketvirtas tomas.

Atsižvelgiant į gausius skaitytojų pageidavimus, 1987 m. pakartotinai išleisime "Lietuvių-rusų kalbų žodyną", "Lietuviškų-angliškų pasikalbėjimų" knygėlę, dar vėliau išeis "Vokiečių-lietuvių kalbų žodynas", "Lietuvių-lenkų kalbų žodynas" ir kt.

Nuo 1981 m. leidžiame populiarų seriją "Žmogus ir sveikata". Jau pasirodė 12 knygelių, tiek verstinių, tiek originalių. Atsiliepdami į TSKP CK nutarimą "Dėl priemonių girtavimui ir alkoholizmui įveikti", nuo dabar minėtoje serijoje leisime knygas apie alkoholio žalą žmogaus sveikatai.

1987 m. pradėsime naują seriją "Gydytojas pataria". Jau parengėme tokių leidinių planą, aptarėme apipavidalinimo klausimus.

Vilniaus radijo komponentų gamyklos jaunieji darbininkai, pažymėdami Pergalės prieš fašistinę Vokietiją 40-metį, nutarė dirbti už Tarybų Sąjungos didvyrių S. Šeinauską ir F. Lysenką, kurie žuvo kovose už Lietuvos išvadavimą.

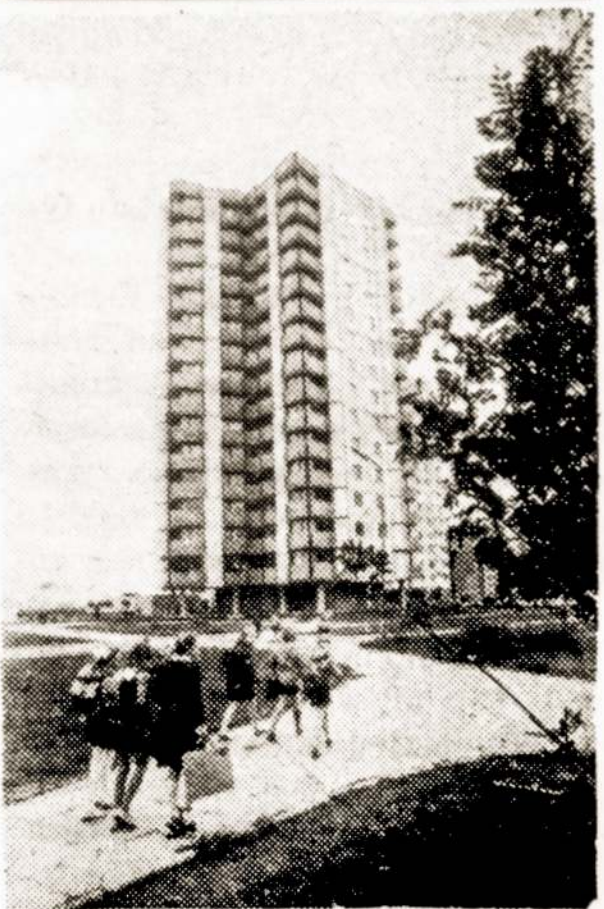
Vilnius, gruodžio 5, 1985

Universitetui Europos aukso medalis

Vilniaus Darbo raudonosios vėliavos ir Tautų draugystės ordinu Valstybiniam V. Kapsuko universitetui iškilmingai įteiktas tarptautinis apdovanojimas — Europos premijų už paminklų apsaugą kuratorijos aukso medalis.

Senųjų universiteto rūmų aulėje, iškilmių dalyviams pirmučiausia buvo pristatytas garbingas svečias iš Hamburgo — Europos premijų už paminklų apsaugą fondatorius daktaras A. Tēperis.

Premijų kuratorijos narys, Lodzės architektūros instituto direktorius, profesorius Z. Sviechovskis

Naujame Kauno Kalniečių gyvenamajame rajone, pelnusiame TSRS Ministrų Tarybos premiją už išplanavimą ir statybą, sudarytos geros sąlygos gyventi. Čia išaugo ir pirmieji mieste šešiolika aukščiaji namai, kuriuose įkurtuves atšventė 280 šeimų.

K. Jurelės nuotraukoje: jaunieji Kalniečių gyventojai.

SVEČIUOSE GIMTOJOJE ŽEMĖJE

(Tęsinys)

Apart kapinių, Užušilių kaimas dabar man buvo visai neatpažįstamas. Pristatyta daugelis naujų namų ir ne prie senojo kelio. Kitaip sakant, jaučiausi nuvykusi į naują nedidelį miestelį, gražiai išrodantį.

Pasisvečiavę pas Dagius, grįžome į Biržus, pas vyriausią brolio sūnų Vytautą ir jo šeimą. Čia suvažiavo visi septyni brolio vaikai su šeimomis ir brolienė Valentina. Buvo daug gražių prisiminimų, taipgi skaudžių pergyvenimų karo metu nuo nacių bei lietuviškų kriminalistų persekiojimų. Baisu buvo išklausti kai kurių atpasakojimų. Ypač buvo skaudu, kad ir mūsų šeimoje buvo vienas, kuris veikė prieš darbo liaudį.

Noriu plačiau skaitytojus supažindinti su Biržų miestu ir jo apylinkėmis.

Biržai tai pat šiaurės LTSR rajonas, kurio plotas 4,193 kvadratiniai kilometrai. Biržų mieste gyvena virš 15 tūkstančių gyventojų. Biržų rajonas turtingas gipsu, dolomitu, kalkakmeniu. Taipgi yra gydymo šaltinių su sieros junginiais, žinomų jau nuo XVI amžiaus. Prie vieno jų (Likėnuose) įkurtas kurortas.

Ilgiausia rajono upė Apaščia, kuri turi 60 kilometrų. Ji taipgi Vilnis, gruodžio 5, 1985

padarė pranešimą apie istorinę Vilniaus universiteto reikšmę. Jis pažymėjo, kad šio architektūrinio ansamblio kompleksinė restauracija, pritaikymas nūdienos poreikiams yra unikalus reiškinys tarptautiniame paminklų apsaugos kontekste, pagrįstai pelnęs šeiminkams aukso medalį. Per dvylika metų, kai įsteigtas Europos premijų už paminklų apsaugą fondas, aukštoji mokykla apdovanojama antrą kartą — prieš keletą metų aukso medalis įteiktas Dublino universitetui. Šalyje tokius apdovanojimus už paminklų apsaugą yra pelnę Leningrado ir Talino miestai.

Aidint plojimams Europos premijų už apsaugą paminklų kuratorijos pirmininkas, Kopenhagos nacionalinio muziejaus direktorius menų magistras H. Langbergas įteikė Vilniaus universiteto rektoriui J. Kubiliui aukso medalį.

Universiteto kolektyvo, visų susirinkusiųjų vardu profesorius J. Kubilius dėkojo už aukštą apdovanojimą, didelį bendrų pastangų įvertinimą.

Iškilmės buvo užbaigiamos studentų himnu "Gaudeamus". E.

TRUMPAI IS LIETUVOS

— Vienuoliktojo penkmečio užduotis įvykdė durpių pramonė. Gamybos apimtis jos įmonėse išaugo daugiau kaip 20 procentų, darbo našumas — beveik ketvirtadaliu. Iki penkmečio pabaigos virš plano bus išleista produkcijos, už 18 milijonų rublių.

— Klinikų prie Kauno medicinos instituto oftalmologai atliko dirbtinio akies lęšio implantacijos operaciją.

Onos Puodžiūnaitės Janulionienės paminklas; prie jo stovi Julija Marazienė.

Padėjome gėlių puokštę ir paskaitėme paminklo įrašą: "Tebūna žemė daug lengvesnė už gyvenimą".

daug kuo skirtingesnis už kitus paminklus.

Liepos 25 d. laikinai atsisveikino su giminaičiais ir, Angelės bei jos šeimos lydimu, pasukome į Pakruojaus rajoną, Linkuvos miestą, ten aplankyti mielos ir brangios mokytojos, darbo žmonių švietėjos, "Vilnies" bendradarbės Onos Puodžiūnaitės Janulionienės kapą. Pirmiausiai sustojome prie prieglaudos pastato, susitikome internato felčerę. Ji mums papasakojo, kad pati dažnai lankiusi ligonę ir pakvietė pažiūrėti kambarį, kuriame ji leido savo paskutines gyvenimo dienas. Taipgi aprašė kaip užlaikomi ten esantys ligoniai. Visur švaru ir žmogų puikiai nuteikia, kad sergantys žmonės tinkamai prižiūrimi. Vėliau vykome į Linkuvos internato kapines.

Apie velionės gyvenimą ir nuopelnus buvo "Vilnyje" plačiai parašyta šių metų kovo 14 dienos laidoje, tad nekartosiu.

Buvo liūdna, kad neteko gyvos susitikti ir dar kartą gyvu žodžiu padėkoti už jos įkvėpimą tos teisingos ir kilnios idėjos, kad visada reikia dirbti dėl darbo žmonių gerovės ir už taikų tautų ir žmonių sugyvenimą. Jos dėka, daugelis buvusių jos mokinių šiandien gražiai ir pavyzdžingai gyvena ir eina atsakingas pareigas T. Lietuvoje. Tik širdyje ir mintyse apgalvestavau, kad dėl blogos valios žmonių jai teko užmigti ir atsigulti toli nuo jos pamėgtų Biržų. Palinkėję velionei ramaus poilsio, vykome į Vilnių.

Grįžę į Vilnių, radome kvietimą atsilankyti pas Elenutę ir Onutę Eidukaitytes. Nuvykę radome nemažai svečių — M. Zeikuvienę, Konstanciją Paradauskienę (revoliucinio judėjimo Lietuvoj ir Brazilijoje dalyvę), žurnalistą Julij

Norkevičių, buvusį čekagietį Walterį Doriną ir keletą kitų. Netrukus sužinojome pobūvio priežastį. Tą dieną buvo Onos vardinės, tai draugai susirinko pasveikinti mielą Onutę jos vardinių proga. Dainos ir linkėjimai skambėjo. Prie jų įsijungėme ir mes, tai yra mano brolio dukra Angelė, jos vyras Almas Jurevičius ir jų dukra Irutė. Jauki ir širdį glostanti buvo puota. Vėlokai grįžome pas Birutę, kur pastoviai buvau apsigyvenusi.

Liepos 27 d. suvažiavo mano giminaičiai. Visi vykome į dolerinę krautuvę, kad nupirktume dovanėlių atminimui. Po to, su giminėmis vykome į "Draugystės" restoraną papietauti.

Liepos 28 d. anksti rytą vykome į Alytus pas gimines. Pakelyje sustojome Pirėiupyje, prie Motinos paminklo, pastatyto pagerbimui žuvusių, kuriuos naciai, suvarę į klojimą, gyvus sudegino. Padarėme keletą foto nuotraukų. Man ši liūdna vieta jau pažįstama, nes prieš 23 metus čia lankiausi ir susipažinau su tais baisiais įvykiais.

Nuvykę į Alytus, apsistojome pas brolio dukrą Reginą ir jos vyrą Vytautą Žvinakevičius. Vytautas yra tenyškščio technikumio direktorius. Jų sūnus Robertas yra studentas, o dukra Dalytė 7 m.a. Čia mūsų laukė ir brolienė Valentina Skeberdienė. Šeima gerai įsikūrusi, tik visa bėda, kad gyvena 5-ajame aukšte. Jie jauni, tai greitai užbėga, kitaip yra senesnio amžiaus žmogai...

Žvinakevičiai turi nemažą žemės sklypelį tolokai nuo miesto, visai arti Nemuno. Ten stotasi vasarnamių. Jau buvo daugiau negu pusė pastatytas. Vieta puiki. Tuojau už namo miškas, taipgi netoli Nemunas.

(Bus daugiau)

Julija Marazienė

ŽMOGUS, KURIO NEGALIMA PAMIRŠTI

Pranas-Frank Kučinskas (Cooke) mirė 1958 metų spalio 7 d. Jis paliko nepamirštantį atminimą, ypač Čikagos ir Vidurvakarinių valstijų pažangių lietuvių jaunajai kartai kaip visuomenės darbuotojas jaunimo tarpe, kaip aktyvus darbo žmonių avangardo partijos dalyvis.

Pranas gimė 1909 metų rugsėjo 7 dieną, netoli Čikagos anglies kasyklų rajone, Spring Valley miestelyje, kur tuo metu buvo lietuviškiausias Amerikoje miestelis. Lietuvių angliakasių rankose buvo miestelio valdžia, teismas, policija, biznis, kultūrinis gyvenimas. Todėl nenuostabu, kad tame miestelyje praeito šimtmečio pabaigoje ir šio pradžioje gimę lietuviukai, beveik visi neatsiskyrę nuo lietuvių senosios kartos imigrantų. Pranas Kučinskas irgi buvo toks, nors jo politiniai įsitikinimai nemaža jam lėmė darbuotis ir tarp amerikiečių.

Didžiosios depresijos metais jis aktyviai veikė organizuodamas bedarbių tarybas, Illinois valstiją yra išvažinėjęs skersai ir išilgai organizuodamas darbininkus į CIO profsąjungas kaip gabus organizatorius, retorikas. Šis jo talentas pasireiškė dar esant jam paaugliu agituoju angliakasių lietuvių streikus ir burtis į angliakasių profsąjungą ne tik Spring Valley, o ir apylinkės angliakasių miesteliuose. Nors buvo tik paauglys, bet už jį daug vyresnių angliakasių buvo respektuojamas kaip suprantantis darbo žmonių kovas ir jų reikšmę.

Gilius pėdsakus savo veiklos Pranas Kučinskas paliko Rockfordo mieste, kur buvo subūręs nemaža lietuvių ir amerikiečių vaikų į pionierių sąjungą. Paaugliui jaunimui jis ugningai diegė klasių kovos supratimą, skaitė jiems pasakaitas darbininkiškomis temomis. Ne vienas rockfordietis jį atsimeina kaip šaunų vaikina.

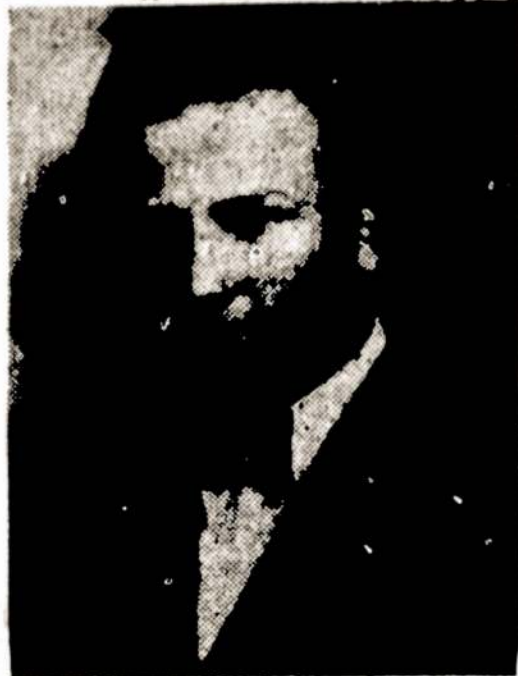
Persikėlęs gyventi Čikagoje, P. Kučinskas tarp lietuvių daugiausia reikišė LDS Redwings kuopos judėjime. Glaudžiai bendradarbiavo su "Vilnius" Angliško skyriaus redaktoriumi Juozu Sakalu, dažnai rašinėjo laikraščiu. Sakalui užsiėmus tarptautiniame judėjime darbais, padėdavo jam suredaguoti skyrių. Kai "Vilnyje" kildavo darbininkų krizė, Pranas nepaisydavo mesti savo nuolatinę darbą ir ateidavo padėti laikraščio spausdintuveje. Kaip gabus organizatorių LDS II apskrities komitetas yra jį su T. Žebraičiu siuntinėjęs į Springfieldą ir kitus miestus organizuoti LDS kuopas bei pagyventi jų veiklą.

Kilus Ispanijoje civiliniam karui, Pranas Kučinskas drauge su J. Sakalu kariavo prieš frankistus Abraham Lincoln batalione. Grįžęs iš Ispanijos, truputį atsidvėšęs, Pranas išvyko porai metų pakeičiant po Europą. Yra sakoma, buvo nuvykęs net į Maskvą, iš kur grįžo išvakarėse II Pasaulinio karo.

II Pasaulinio karo metu Pranas dirbo Kalifornijoje karinėje pramonėje. Nors bandė savanoriu stoti į Amerikos kariuomenę mušti nacifašizmo saujas Europoje ar

Tolimuose Rytuose. Japonijos militaristus, bet kaip būtina reikalingas karinėje pramonėje nebuvo priimtas apsilviki kareivio uniformą.

Pranas Kučinskas buvo ramaus būdo žmogus. Susirinkimuose bei

Pranas Kučinskas

asmeniškuose susitikimuose jis mėgdavo daugiau klausytis negu kalbėti, demonstruoti savo "žinojimą". Giliai buvo įsisavinęs klasių kovos istoriją. Bile kokį klausimą jis spręsdavo iš marksistinių-leninistinių pozicijų. Plačiai jis sekė ne tik čia Amerikoje darbo žmonių kovas už demokratiją, taiką ir pažangą, o ir visame pasaulyje, atskirose šalyse. Nuolatinis jo palydovas buvo laikraštis ir knyga.

Mirė jis savo gimtajame miestelyje Spring Valley nuo širdies priepuolio. Paskutinė jo darbo vieta buvo Sturtevant Division of Westinghouse Electric, Peru miestelyje. Darbo draugai, pasigėdę Prano darbe, rado jį mirusį prieš kelias dienas jo bute. Palaidotas Spring Valley lietuvių laisvosios kapinėse.

J. Žaliukas

St. Petersburg, Fla.

Klubo parengimas

Lapkričio 16 d. oficialiai atidarym žieminį sezoną. Diena buvo labai graži — 85 laipsniai šilumos, saulutė šildė visus.

Tenka pasakyti, kad šiuo metu pas mus, išties, gražu: rožės žydi, viskas žaliuoja. Nenuostabu, kad daug pradeda atvykti turistų iš

EX MAINIERIŲ KLUBAS IR JO VEIKLA

Lapkričio 16 d. įvyko Ex Mainierių Draugiško klubo narių priešmetinis susirinkimas, kuriame pravesta nemaža naujų tarrimų.

Prieš susirinkimą turėtas draugiškas pasivašininimas ir dovanų pasikeitimas. Lygiai 1 val. po pietų, sekretorė J. Marazienė atidarė susirinkimą, nes pirm. J. Copin neatsilankė dėl rimtos jo žmonos ligos. Tvarkos vedėja išrinkta P. Malinauskienė.

Pranešta, kad yra mirusi klubo narė Millie Kancerienė, paprašyta narių atsistoti ir vienos minutės tyla pagerbti jos atminimą.

Perskaitytas praeito susirinkimo protokolas ir priimtas kaip skaitytas. Skaitytas laiškas nuo buvusios fin. sekretorės ir išdininės F. Jordan, kuriame atsiklausia apie jos prisijutą klubui \$5 dovaną ir klubui padėką už jai įteiktą dovaną nuo klubo. Pinigai ir padėka įteikta praeitime susirinkime ir

šiaurės. Kai pavalgius mums pietus žinių pranešėja Aldona Aleknienė pranešė, kad jau turime svečių iš Kanados, Massachusetts, Niujorko ir iš kitų vietų, dalyvių veidai pralinksmėjo.

Programa

Visų pirma Jonas Mileris pasakė gerą prakalbą. Po jo kalbos, Violet ir Stasys Kuzmickas sudainavo pora dainelių. Nors Kuzmickienė dar nepasveikus po gerklės operacijos, bet jau pradėjo dainuoti. Pianinu akompanavo Elena Janulytė. Publikai labai patiko. Choras sudainavo šešias dainas, kurios gražiai skambėjo.

Buvo malonu pasimatyti su Adele Pakalniškiene, atvykusia net iš Tallahassee, Fla. Mat, ji dabar gyvena labai toli nuo mūsų. Atrodo ji gražiai, tik gaila, kad mus apleido, o buvo gera veikėja mūsų judėjime.

Taipgi buvo malonu pasimatyti su Edvardu Karpavičiumi. Sugrįžo du broliukai Andrius ir Viktoras Thomai, abu jie yra geri dainininkai. Iš Connecticut sugrįžo Jonas Kuodis ir atvežė linkėjimus nuo Elenos Brazauskienės. Elena jam sakiusi, jog atvažiuos vėliau. Mes jos laukiame. Manau, ji mums ir padainuos.

Po programos, pirm. S. Kuzmickas padėkojo gaspadinėms: V. Kuzmickienei, Helenai Habalai ir Stella Deraškai už skanias dešras, mokytojai, choristams, darbininkams ir publikai; prašė atsilankyti kitą šeštadienį.

Ligoniai

Buvo sunkiai susirgusi choro mokytojos mamytė Helen Šarkiūnienė; taip, kad turėjo pagulėti ligoninėje. Dabar gydomi namie.

Helen Dobrov turės kojoje operaciją. Operacija bus nelongva, turės pagulėti ligoninėje pora savaitių.

Pranešimas

Dainos Mylėtojų choro koncertas ir parengimas įvyks gruodžio 28 d. klubo salėje. Turėsime solistų, duetų. Choras dainuos tik ką gautas iš Lietuvos dainas. Bus geras orkestras — Polka Sweethearts. Prašau visus atsilankyti. Sutiksime Naujus 1986 metus.

S. K.

GALECKAI ATVYKO APLANKYTI SERGANČIĄ SESUTĘ

Spaudoje buvo rašyta, kad drg. Adelė Galeckaitė Copin pergyveno rimtą operaciją, kuri, sakoma, buvo sėkminga. Bet ligonę suspaudė plaučių uždegimas ir dėl to buvo rimtai susirūpianta. Jos vyrui Jonui Copin davus žinių broliui Kaziiui Galeckui Brazilijoje, brolis ir

jo sūnus Walteris lapkričio 15 d. atvyko iš Brazilijos aplankyti sergančios sesutės ir tetos.

Rašant žinių, ligonė jaučiasi geriau ir yra vilties, kad svečiams dar besisvečiuojant, ji grįš iš ligoninės. Svečiai žadėjo pasisvečiuoti Čikagoje trejetą savaitių. Linkime jiems gerų nuotaikų, o mielai Adelei sėkmingo ir visiško pasveikimo.

J. M-nė

Mirę lietuviai

— Lapkričio 7 d. mirė Cecilija Janusevičienė, sulaukusi pusės amžiaus. Gimė Lietuvoje, Tauragės rajone, Kušišių kaime. Šioje šalyje išgyveno 36 metus. Liūdi vyras, dvi dukros ir jų šeimos. Palaidota lapkričio 11 d. Kazimierinėse kapinėse.

— Lapkričio 9 d. mirė Ona Vaičius Bireitaitė, sulaukusi 86 m. a. Palaidota Hudson, N.Y.

— Lapkričio 9 d. mirė Charles Shemaitis, sulaukęs 74 m. a. Gimė Chicagoje. Nepaliko giminių. Palaidotas lapkričio 15 d. Kazimierinėse kapinėse.

— Lapk. 10 d. mirė "Laisvosios Lietuvos" leidėjas Valerijonas Šimkus, sulaukęs 76 m. a. Šioje šalyje išgyveno 36 metus. Liūdi žmona ir giminės. Palaidotas lapkričio 13 d. Kazimierinėse kapinėse.

— Lapkričio 11 d. mirė Julius Rublis, sulaukęs 74 m. a. Gimė Latvijoje. Šioje šalyje išgyveno 35 m. Liūdi žmona. Palaidotas Kazimierinėse kapinėse.

— Lapkričio 16 d. mirė Kazimieras Ozelis, sulaukęs 62 m. a. Gimė Lietuvoje, Palangoje. Šioje šalyje išgyveno 36 metus. Liūdi motina, žmona ir šeima. Palaidotas lapkričio 21 d. Kazimierinėse kapinėse.

— Lapkričio 16 d. mirė Barbara Slemon, sulaukusi 95 m. a. Gimė Lietuvoje. Šioje šalyje išgyveno 76 metus. Palaidota lapkričio 18 d. Kazimierinėse kapinėse.

MIRĖ HELEN FIALA (KAVALIAUSKAITĖ)

Gauta žinia, kad Masaryktown, Fla., mirė Geraldinos Mikuzienės motina Helen Fiala. Velionė buvo pasirašiusi, kad, jai mirus, jos kūnas buvo panaudotas medicinos tyrinėjimams. Jos valią vykdant, tas ir padaryta.

Velionės tėveliai Kavaliauskai buvo nuoširdūs vilniečiai. Gyvendami Reselando apylinkėje, gražiai veikė pažangiose organizacijose. Taigi ir velionė Elenutė su tėveliais lankydavo visas sveigas. O jos dukra Geraldina ne tik priklaušė prie Roselando Aido choro, bet išsivystė ir į puikią solistę ir daug metų dainuodavo pažangių organizacijų parengimuose. Jaunose dienose taipgi gražiai veikė ir antroji dukra Helen Lewis.

Nuoširdi užuojauta dukroms ir jų šeimoms, netekusioms mylimos motinos.

Anna K.

Vilnis, gruodžio 5, 1985

Pavyzdinčiai atžymėjome Didžiojo Spalio revoliucijos 68-ąsias metines

"Vilnius" kolektyvas suruošė šaunų Didžiojo Spalio revoliucijos 68-ųjų metų minėjimą lapkričio 9 dieną. Diena pasitaikė lietinga, perkūnas daužėsi visą popietę, bet nežiūrint prasto oro, svečių atsilankė gana gražus būrys.

Prieš pradėdant programą, pirmiausia buvo teikiama šilti pietūs. Šį kartą dalis vaišių buvo pagaminta namuose ir atnešta pavaišiniui. Daugiausia apdovanojo rengimo komitetą šios draugės: Nellie De Schaaf, Estelle Bogden, A. Pauliukienė, Eva Sankus, Ona Masienė. Dirbo Antanina Vaitkienė, A. Pauliukienė, O. Masienė, E. Sankus. Jonas Pateckas svečius vaišino kuo stipresniu.

Svečiams papietavus, pradėta dienos programa. Bendrovės direktijos pirmininkė E. Bogden pranešė, kad bus rodomi T. Lietuvoje susukti kino filmai. Rodė Walteris Račkuskas. Pirmame filme matėme Dariaus ir Girėno kelionės eigą — pasiruošimą skrydžiui per Atlantą į Lietuvą, skridimą ir žuvimo vietą Vokietijoje, kur naciai nušovė lietuvius didvyrius. Lietuvoje paruoštame filme matėme buvusius "Vilnius" redaktorius, visuomenės veikėjus ir publiką rengimuose bei piknikuose, taipgi dalį vilniečių viešnagės Tarybų Lietuvoje. Šis filmas priminė tolimą "Vilnius" praeitį ir žmones, kurie dirbo ir siejojosi, kad "Vilnius" kuo ilgiau gyvuotų.

Pasibaigus filmų rodymui, pirmininkė E. Bogden pristatė "Vilnius" redaktorių S. J. Jokubką apibūdinti šio renginio tikslą. Kalbėtojas plačiai palietė kokias pasekmes davė Spalio revoliucija ir kas Tarybų Sąjungoje atlikta per tuos 68 metus, ypač mokslo, pramonės ir darbo žmonių gyvenimo pagerinime. Jis priminė, kokias pastangas deda T. Sąjunga, kad būtų išvengtas branduolinis karas ir tuo būdu išvengus mūsų planetos su-

naikinimą. Jis kvietė dalyvius rašyti laiškus kongresmenams, senatoriams ir pačiam prezidentui, kad lapkričio 19-20 d.d. laike susitikimo su M. Gorbačiovu būtų prieita prie susitarimo įvykdymui visiems laikams pastovios taikos.

Po Jokubkos kalbos, pristatytas mielas svečias iš New Yorko, Jungtinėse Tautose einančio "Moscow News" reporteris V. Kavaliauskas. Svečias perdavė linkėjimus nuo T. Lietuvos liaudies. Jis neseniai atvyko iš Lietuvos, ten praleidęs pora mėnesių atostogų. Taipgi perdavė linkėjimus nuo laisviečių, su kuriais jis dažnai susitinka.

Pasveikinęs dalyvius, svečias palinkėjo daugiau dirbti taikos srityje ir pažymėjo, kad Tarybų Sąjunga daro viską, kad neįvyktų pragaistingas branduolinis karas, taipgi, kad sušvelnintus JAV-TSRS santykius. Be to, linkėjo, kad "Vilnius" dar daug metų gyvuotų ir taip gražiai darbuotųsi apšvietos ir taikos srityje.

Dalyvė

PASPARTINKIME "VILNIUS" VAJAUS DARBĄ

"Vilnius" vėjus gavimui naujų skaitytojų ir užsibaigusiu prenumeratų atnaujinimui iš pradžių buvo sėkmingas, bet pastaruoju laiku biskį sulėtėjo. Mažiau gaunama naujų skaitytojų. Galimas

daiktas, kad vadininkai kiek pailsėję pradės daugiau dirbti ir tą atsilikimą atpildys.

Nuo darbo nėra liuosi ir kiti skaitytojai. Jei kiekvienas apsidairysime, tai pamatysime, kad mūsų asmeninių draugų būrelyje yra progos kam nors užrašyti, tik reikia pakalbinti. Tad visi stokime į darbą ir tą trūkumą užpildykime. Tas palengvins vadininkams ir priduos naujos energijos tam dideliui darbu.

Sena vadininkė

Skaitlingas kultūriečių susirinkimas

Lapkričio 19 d. įvyko Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narių susirinkimas. Smagu pasakyti, kad, nežiūrint nepalankaus oro, narių atsilankė daug.

Pirm. A. Vaitkienė pranešė, kad mirė Imbrazienė, gyvenanti Lietuvoje. Ji buvo mūsų draugijos garbės narė, tai narės atsistojusios minutės tyla ir susikaupimu pagerbė jos atminimą.

Sekretorė paskaitė protokolą, kuris buvo priimtas. Valdyba raportavo, kad dirba, kiek sąlygos leidžia, draugijos labui.

Pranešta, kad serga Adelė Copin, M. Marquardt, P. Valentienė, J. Urmonienė, U. Juodaitienė. Palinkėta jems sėkmingo pasveikimo.

Nutarta žiemos švenčių proga pasveikinti nares ir jų šeimas per laikraštį "Vilnius" užmokant \$25. Komitetas žiemos švenčių pasivašininimui (gruodžio 10 d.) pranešė, kad bilietai pagaminti ir jau parduota 20 bilietų. Tikimasi parduoti daug daugiau.

Susirinkime dalyvavo viešnia Paulina Miller Zukaitė, iš Scottville, Mich., ir apdovanojo draugiją \$5. Ji priminė, kad ilgametė

šios draugijos narė M. Smalstienė yra slaugymo namuose.

Kadangi tą dieną J. Marazienė atžymėjo savo 76-ąjį gimtadienį, tai buvo pavaišinta draugių Helen Trusk ir Eva Sankus pagamintu skaniu tortu, o Trusk dukra Aldona atvežė butelį "Napoleon" ir pavaišino dalyves. Ona Jokubauskienė Juliją apdovanojo puikiu korsazu. Julija buvo atsakinga už vaišes, kurias paruošė A. Vaitkienė, A. Pauliukienė, gelbstint E.

Bogden ir kitoms draugėms.

Tą dieną atžymėjom gimtadienius šių narių: J. Marazienės, B. Dargienės, E. Balčiūnienės. Kadangi B. Dargienė, užmokėjusi duoklę, turėjo skubotai išvykti, o E. Balčiūnienė gyvena Floridoje, tai iš celebrantų tebuvo tik viena Julija, bet palinkėta visoms sveiko ir darbingo amžiaus ir sugiedota Ilgiausių metų.

Sekantis draugijos susirinkimas bus gruodžio 17 d. 12 val. Lauksime narių atsilankant.

Sekr. J. M-nė

Zmogus, kuris ko nors siekia, iverčia likimą nusileisti.

M. Lermontovas

NAUJŲJŲ METŲ LINKEJIMAI

Visiems giminėms ir draugams šioje šalyje ir Kanadoje, taipgi Tarybų Lietuvoje.

Linkiu sveikų ir laimingų Naujųjų Metų.

PETRONĖ MALINAUSKAS
Chicago, Ill. 60629

Sveikinu su žiemos šventėmis ir Naujaisiais Metais

Visus gimines, draugus-drauges ir pažįstamus Amerikoje ir Lietuvoje.

Linkiu visiems sveikatos ir daug laimės.

ANTANINA BUTKIS,
La Grange Park, Ill.

Žiemos švenčių proga

Sveikinu visus savo gimines, asmeninius ir idėjos draugus Tarybų Lietuvoje ir Amerikoje.

Visiems linkiu geros sveikatos ir daug saulėtų dienų,

ALICE PAULIUKAS

Chicago, Ill.

LINKSMŲ ŽIEMOS ŠVENČIŲ, LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ!

VISIEMS GIMINEMS BEI DRAUGAMS AMERIKOJE IR LIETUVOJE.

John Feiza

LINKSMŲ SV. KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

Sveikiname visus draugus "Vilnius" skaitytojus čia Amerikoje ir Lietuvoje. Linkime visiems geros sveikatos, ilgo gyvenimo ir džiaugsmo.

LOUIS DE SCHAAF
NELLIE DE SCHAAF

SVEIKINU SU ŠVENTĖMIS

Žiemos švenčių ir Naujųjų metų proga sveikinu visus gimines ir draugus Tarybų Lietuvoje ir Amerikoje; taipgi "Gimtojo Krašto" ir Kultūrinių Ryšių darbuotojus bei "Vilnius" personalą. Linkiu visiems geros sveikatos ir kad Naujieji metai atneštų pasaulyje taiką bei draugystę tarp valstybių. To aš trokštu.

VINCAS KIRVELA
4096 Brouseville St.
Lincoln Park, Michigan 48146

KAIP EINA "VILNIES" VAJUS

(Nuo 1985 m. lapkričio 7 d. iki lapkričio 22 dienos)

Šioje suvestinėje ryškėja, kad didžiųjų kolonijų — Čikagos, St. Petersburgo ir Detroito vajininkės rimtai sukruoto dirbti. Pavyzdžiui, J. Marazienė, M. Brennan, St. Masytė. Mažesniųjų kolonijų vajininkės irgi nesnaudžia. Ypač smarkiai pasireiškė kalifornietė V. Trask-Taraskienė.

Šį kartą gauti du nauji skaitytojai ir abu Amerikoje. Juos gavo J. Marazienė ir St. Masytė, abi po vieną.

Vajininkai šį sykį išsirikavo taip:

JULIA MARAZAS — ALMKD, punktų surinko	2,820
MARY BRENNAN — St. Petersburg, Fla.	1,740
ST. MASYTĖ — Detroit, Mich.	1,440
VIOLET TRASK-TARASKIENĖ — San Francisco, Calif.	640
ELIZABETH REPSHIS — Dorchester, Mass.	280
WALTER POZER — Folsom, Pa.	260
ALVINA STRICH — Kenosha, Wis.	160
MARY STRAUSS — Bridgeport, Conn.	80
OFFICE	3,140

PARĖMĖ IR UŽSIRASĖ "VILNĮ"

Visi gerai pažįstame cicerietę Frances Rimdžienę. Ji yra narė Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos ir nuolatinė mūsų parengimų lankytoja. Iki šiol skaitė laikraštį, kurį yra užsirašiusi jos draugė. Šeštadienį, lapkričio 9 d., dalyvaudama Spalio revoliucijos minėjime ir žiūrėdama į "Vilnies" 65 metų jubiliejaus filmą, buvo visa eiga patenkinta, įteikė laikraščiu \$10 paramos ir pati užsiprenumeravo "Vilnį". Punktus paskyrė kultūriečių vajininkei. Dėkui jai už tai.

Kultūrietė

APDOVANOJO "VILNĮ" IR NAŠLAIČIUS

Nenuilstama darbuotoja Onutė Jokubauskienė, atvykusi į Ex Mainierių klubo susirinkimą, atnešė pačios pagamintų katyčių ir pasakė, kad tokių katyčių pagaminusi 400 ir jau įteikusi našlaičiams, o "Vilniai" įteikė \$5.

Tai nenuilstanti darbuotoja, kuri nesiskundžia senatve. Vilnietė

SVARBUS PRIMINIMAS

Artėja žiemos šventės, visi norime pasveikinti savo gimines ir draugus. Geriausia tai atlikti įdėdant sveikinimą savo pamėgtame laikraštyje "Vilnis". Norint tai padaryti, ir kad suspėjus dar prieš žiemos šventes, prašome nieko nelaukus ateiti ir užsakyti tokį sveikinimą. Pageidautina, kad užsakant ir užmokėtumėte, tai administracijai susitauptų nemažai laiko ir bereikalingų išlaidų.

Lauksime skubaus užsakymo. Administracija

J. URMONIENĖ SVEIKSTA

Prieš trejetą savaitę drg. J. Urmonienė buvo rimtai susirgusi ir apie savaitę laiko turėjo pagulėti ligoninėje. Smagu pranešti, kad ligonė jau grįžė į namus ir pavaliai sveiksta.

Linkiu Julijai visiško susveikimo ir vėl stoti ir dirbti organizacijose, kaip dirbo iki šiol.

Vilnietė

KULTŪRIETĖS RUOSIA SAUNŲ PASIVAIŠINIMĄ ŽIEMOS ŠVENČIŲ PROGA

Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narės pasimojo gruodžio 10 d. 12 val. suruošti šaunų pasivaišinimą žiemos švenčių proga puikiame Prime Cut restorane, 5300 So. Pulaski. Iš anksto jau išparduota gražus skaičius biuletų, bet vis dar tikimasi jų parduoti daugiau.

Šia proga noriu priminti visoms, kurios jau turite bilietus, nevēluoti, o būti laiku, nes pradėsime pietauti 12 valandą.

Smagu matyti kultūrietes taip gražiai veikiančias ir draugiškai sugyvenančias. Kultūrietė

VIESNIA IŠ SCOTTVILLE

Antradienį, lapkričio 19 d., į "Vilnies" raštinę buvo užėjusi Paulina Zukaitė Miller, iš Scottville, Mich. Ji užmokėjo už Jono Luko (Muskegon, Mich.) prenumeratą ir buvo pakviesta pasisvečiuoti pas kultūrietes, kurios lankė susirinkimą ir vaišinosi J. Marazienės gimtadienio proga. Paulina kartu pabuvo, papasakojo kaip Michigano lietuviai ūkininkai išsiskirstė. Ten savu laiku buvo graži lietuvių ūkininkų kolonija, kurių tarpe buvo daug vilniečių, kaip ir jos tėveliai.

Viešnia apdovanojo ALMK draugiją \$5 ir palinkėjo dirbti apšvietos ir pažangos labui. Kultūrietė

ATŽYMĖS GIMTADIENIUS

Nežiūrint, kad lapkričio mėnuo eina prie pabaigos, bet, kiek teko sužinoti, tai Antanas Litvinas lapkričio 23 d. atžymės savo 71-ąjį gimtadienį. Jį galima pasveikinti rašant laiškutį, 933 W. 33rd St., Chicago, IL. Taipgi drg. Kazimieras (Charles) Sisevičius lapkričio 24 d. atžymės garbingą 90 metų sukaktį. Jis, kaip ir jo žmona, dažnai stambiai paremia "Vilnį". Jo adresas: 3343 So. Lowe Ave. Mūsų darbščioji organizacijų narė, "Vilnies" vietos žinių redaktorė Julija Marazienė lapkričio 26 d. atšvęs savo 76-ąjį gimtadienį. Ją rasite "Vilnyje".

Tiek šį kartą apie lapkričio jubilatus. Linkiu jiems visiems daug geros sveikatos ir tęsti tą darbą, kurį iki šiol taip sėkmingai dirbote, pirmyn. Nellie De Schaaf

ONUTĖ PETRUTIENĖ ISVYKO PAS DUKRĄ IR JOS ŠEIMĄ

Lapkričio 25 d. muzikė, chorų vadovė Onutė Petrutienė-Peters išvyko į Boston, Mass., pas dukrą Jo Anną, žentą Franko Chiko ir jų šeimą. Onutė žiemą svečiuojasi pas juos porą mėnesių ir tiek pat vasaros laiku.

Kultūrietės jai palinkėjo malonios viešnagės, kartu apgailestavo, kad negalės būti su jomis jų ruošiamoje puotoje.

Linkiu Onutei malonios viešnagės ir nepamiršti mūsų. Vilnietė

BURBANK, ILL.

Mirus Millie (Karasiūtė) Yotka-Kancere

(Mirė 1985 metų spalio 7 dieną)

Reiškiame gilią ir nuoširdią užuojautą velionės sūnams Vytautui (Dovie) Yotkams, Stanley (Monica) Yotkams ir jų šeimai, sesutei Eleanor (Jack) Prunty, broliams Frank (Grace) Karus, Stanley (Mary) Karus ir jų šeimoms bei visiems giminėms ir kilnios idėjos draugams. Mes taipgi liūdime, netekę kilnios darbo klasės dukros.

RUTH COGLER

OLGA ir MIKE MARTIN
(Sandwich, Ill.)

BURBANK, ILL.

Mirus Millie (Karasiūtė) Yotka-Kancere

(Mirė 1985 metų spalio 7 dieną)

Reiškiame gilią ir nuoširdią užuojautą velionės sūnams Vytautui (Dovie) Yotkams, Stanley (Monica) Yotkams ir jų šeimai, sesutei Eleanor (Jack) Prunty, broliams Frank (Grace) Karus, Stanley (Mary) Karus ir jų šeimoms bei visiems giminėms ir kilnios idėjos draugams.

Mes labai gailime, netekus Millie Kancerienės. Ji čia gyvendama daug darbavosi mūsų tarpe. Buvo labai nuoširdi draugė.

JULĖ ir STEVE YUREVICIAI
NATALIE ir AUGUSTINAS IESMANTAI
(Ft. Lauderdale, Fla.)

MASARYKTOWN, FLA.

MIRUS HELEN FIALAI KAVALIAUSKAITEI

Reiškiame gilią užuojautą velionės dukrai Geraldinei Mikužienei, jos vyrui Frank ir šeimai, dukrai Helen Lewis ir jos šeimai, broliams Antanui ir Edvardui Kavaliauskams bei jų šeimoms ir kitiems giminėms.

Mes kartu liūdime, netekę brangios asmenybės.

Anne Krisiken	Emily ir Dick White
Marcella Guzauskas	Jessie Vesely
Anne Peters	Mary ir Julius Urbikas
Denise ir Mitch Kozel	Kay Mazurek
Estelle ir John Atkenson	Dorothy ir Carl Walter
Cynthia ir Kristin Tervydys	Vollie ir Ray Jankel
Albina ir Matt Batus	Lydia ir Herb Setzke
Gertrude ir Edward Lietke	Lou ir Nellie De Schaaf

MIAMI SPRINGS, FLA.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

VINCENT J. STANKUS

(Mirė 1973 metų gruodžio 17 dieną)

Gamta atskyrė Jį nuo manęs,
Užgesino jo gyvybės žiburėlį.
Aš likau giliame liūdesyje,
Iš kurio niekada neišeisiu.

Jau praėjo 12 metų, kai Jis ilsisi aukštame kalnelyje, apsuptas žaliais medeliais. Aš prisimenu Jį su meile, pagarba ir su liūdna širdimi. Lai Jam būna ramu ilsėtis.

Žmona ELZBIETA STANKUS

HELEN FIALA-KAVALIAUSKAITĖ

Gyveno Masaryktown, Fla.

Mirė 1985 m. lapkričio 6 dieną, sulaukusi 74 metų amžiaus. Gimė Chicago, Illinois.

Liko nuliūdime duktė Geraldine Mikužis ir jos vyras Frank bei šeima, duktė Helen Lewis ir jos šeima, broliai Antanas ir Edward Kavaliauskai bei jų šeimos.

Laidotuvės įvyko lapkričio 7 dieną.

Nuliūdę liekame — dukros, broliai ir šeimos.